

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СТРУКТУРИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

*Л.А. Дмитриченко, Донецький державний університет
економіки і торгівлі ім. М. Тугана-Барановського*

Питання щодо активізації фінансових важелів формування ефективної структури економіки України визначено, по-перше, трансформаційними перетвореннями в межах країни, що без раціональної фінансової політики здійснити неможливо; по-друге, глобалізаційними процесами, внаслідок чого структурна перебудова є об'єктивно необхідною, бо з існуючою структурою економіки наша країна перетвориться на сировинний придаток розвинутих країн світу. Отже, фінансово-структурна політика держави набуває характеристики важливого елементу державної економічної політики, оскільки вона комплексно впливає на соціально-економічні процеси.

Фінансовий механізм впливу на структуру української економіки повинен орієнтуватися, насамперед, на руйнування традиційної для країни структури виробництва, яка спрямована головним чином на експорт сировини. А оскільки у структурних перетвореннях переважають приватні інтереси володарів капіталу (вийти на іноземний ринок і одержати свою частку валюти), що призводить до подальших структурних деформацій, до розвалу не тільки великих підприємств, але й цілих галузей економіки, фінансовий механізм структурної перебудови має забезпечити формування оптимальної структури економіки, узгодження приватних інтересів і інтересів держави. Сучасний стан нашої економіки такий, що структурну перебудову супроводжують структурні деформації. Так, металургійна промисловість не є підґрунтям для розвитку національного машинобудування, вона орієнтується насамперед на експорт металу; хімічна галузь не сприяє поживленню виробництва товарів народного споживання й розвитку сільського господарства, оскільки як і металургія вона працює на експорт сировини. Так звана реструктуризація вугледобувної галузі призводить до закриття шахт, масового безробіття шахтарів, занепаду не тільки суто вугледобування, але й інших галузей, пов'язаних з ним, до занепаду шахтарських міст. Таким чином, руйнується не тільки галузева, але й територіальна структура виробництва. Отже, проблеми структурної політики пронизують практично всі аспекти економічної діяльності держави: власність, інвестування, розподіл, стимулювання праці, відтворення в цілому. Саме з таких позицій слід розглядати механізм фінансового впливу на структурну перебудову економіки.

Щодо впливу фінансових важелів на галузеві перетворення, то, перш за все, необхідно регламентувати структуру бюджетних витрат на розвиток галузей економіки, використовуючи принцип "провідної ланки". Оптимальні витрати на ту чи іншу галузь та їх оптимальне співвідношення (що надає можливість не лише економічного зростання, а й економічного розвитку) можна розраховувати методами математичного програмування.

Вплив фінансових важелів на формування багатуукладної економіки, на докорінну перебудову відносин і структури власності (як підґрунтя розвитку нових форм ринкових зв'язків суб'єктів господарської діяльності) повинен здійснюватися насамперед через використання гнучкої системи податкових пільг. Зовні вони скорочують надходження до бюджету, але реально забезпечують їх зростання через поширення податкової бази (тут діє принцип “більше віддаєш, більше одержуєш”). Раціональніше слід використовувати можливості впливу на структурні процеси кредитно-грошових важелів. Очевидною є необхідність суттєвого зниження банківського відсотка й поширення терміну надання кредиту.

Фінансові важелі впливають на структуру економіки і через вплив на соціальну стабільність суспільства (без чого всі напрями державної політики стають марними). Отже, необхідно подолати деформації у розподілі ВВП, заробітної плати і інших доходів громадян, що поряд з іншим дозволить реалізувати власникам функцію накопичення капіталу, пожвавить процес відтворення в Україні і забезпечить формування ефективної структури економіки.